

Nivèu 3 – Ací
l'occitan es pertot

Lo Sarmoneir

Nº 6 – 1^{èr} de heurèir 2012

DOSSIÈR : L'occitan suu Bassin

La creacion literària suu Bassin – La lenga deu lòc – Musicas e danças – La permèira Calandreta de Gironda – Lo constat pessimiste de Halip Lartiga – Un atelièr de gascon a d'Audenja.

Lugir pp. 2-4.

Una expausicion redde completa. – p. 4.

ÒC MEDIEVAU. « La confirmacion de totas nostras franquesas ». – p. 4.

Los Caps Nègues, 100 % Sud-Gironda. – p. 5.

Lo bordeluche a l'aunor. – p. 5.

Totjorn la tradicionala dictada. – p. 5.

Una segonda còca deus Rèis. – p. 6.

D'on vènen los noms de nòstras comunas ? – p. 6.

Un rendetz-vos per har lo punt. – p. 7.

Brèvas e C^{ia}. – p. 7.

Forra-borra. – p. 8.

**BORDEAUX
BORDÈU**

**BAZAS
VASATS**

**LESPARRE
L'ESPARRA**

**ANDERNOS
ENDARNÒS**

**ST EMILION
SEMELHON**

**LA RÉOLE
LA RÈULA**

DOSSIÈR : L'occitan suu Bassin

Lenga tradicionala gèir, çò qu'es vingut anèit ?

La creacion literària suu Bassin

Lo Bassin nos a balhat quauques autors occitans. Au mièi d'aqueths, lo mèi coneishut es *Emilien Barreyre*. Neishut a Arés en 1883, issut d'una familha de pescaires, tot en practicant son mestèir, s'interessà fòrt june a la poesia en gascon – lenga qu'emplega dens sa varianta maritima dau nòrd Bassin, de tipe medoquin – mès tanben en francés. Membre de l'Escòla Gaston Febús, publica en 1912 son reculh de poèmes *Las Malineyres*. « *Lo ventorlin dromís au sòu daus aires blus / La ginèstra florida embauma las tucòlas...* »

Après la guèrra, Emilien, maridat, coneish dificultats economicas e diu anar viver definitivament en region parisiana, çò que ne l'empacha pas d'escriver *Lou Cant de la Leyre*, *Lou Pacific* e *Pesque de neit*, sheguent *Naida*, redigit quòra èra encara au país, que li

avèva valut lo titre de Mèste en Gai-Saber. En 1936, son *Ode a la mar de Gascogne* es recompensada d'una *Primevère* (printanèira o cocut) d'argent. Mès, lavetz que trabalha coma garde de nuit, ven malaut e mòr en 1944 ; es enterrat au segrat de Joinville. Dètz ans pus tard, la comuna d'Arés hèi pausar una placa sus l'ostau de neishença d'Emilien Barreyre : « *A la memori dou felebre pescaire de las malineyres Emilien Barreyre mestre en gai-saber 1883-1944* ». ...

Adrien Dupin, un Gujanèir damorant a Bordèu, publiquèt un armanac en 1935. Passionat per la cultura gascona de las Lanas, es eth que signèt en 1964 un contrat d'edicion damb Camille Arnaudin (lo nebot de Felix), per l'edicion integrala de las òbras completas deu celèbre folcloriste landés.

Gilbert Sore, neishut en 1892 a la Tèsta, e lo contemporan *Francis Pédemay*, neishut a d'Arcaishon, son dus auts poètes gascons deu Bassin.

Enfin, coma aublidar nòste compatriòte *Eric Astié* ? Originari eth tanben deu Bassin mès utilisant l'OGM (*occitan gascon mejan*), es l'autor, entre auts, de l'erotic *Cammar Sostrar* e d'*Un diari deu mes de març*. Ensenha actualament l'òc e l'espanhòu au licèu de Lengon.

La lenga deu lòc

Lo Bassin es en fèit a cavalèir sus dus dialèctes : en nòrd Bassin, lo paròlis es pròishe deu medoquin, quòra en sud Bassin, es mèi pròishe deu grand-landés. Egau, ne parlan pas *negue* au bòrn de l'aiga : fau anar dincas a Miòs per que la prononciacion s'« escurcissi ». Un didedèir dau Pòrge ditz d'alhurs « *los Dengins* (abitants d'Audenja) *parlan fin*, *los Miòs parlan gròs* (negue) ».

Los mòts deu País de Buc son estuts reculhits per Pierre Moureau, que n'a hèit un *Diccionari gascon-francés* en 1870, loquau es estut reeditat en 2000 en çò de *Princi Negue*.

Un segond diccionari, mèi complet, es l'òbra de Yolande Vidal, damb l'atelièr gascon de Gujan-

Mestràs e los conselhs d'Alan Viaut, Hugues Teyssier e Aldija Riffault. Publicat en 2003 en çò deus *Dossiers d'Aquitaine*, amassa tots los tèrmes ancians e modèrnes que pòden trobar suu Bassin, e mèi larjament en gascon maritime.

Musicas e danças

Lo Bassin compta dus gropes de musicas e danças tradicionalas. « *Lous Pignots* » (Los Pinhòts), es estut creat en 1981 e es basat a Endarnòs. Los òmes an lo vestit tradicionau deus ustraires ; las hermas pòrtan la benèsa. www.lous-pignots.fr

« *Lou Rebaley't* » (Lo Rebalèir) es neishut en 1985. A l'origina grope folcloric, se consacra adara a l'animacion d'atelièrs e de bals dens un estile mèi « trad ».

SHAFRES. Los abitants d'un lòc reciben sovent un shafre dont la significacion es a còps oblidada. Los Gujanèirs (e Mestrassèirs) son dits *Barbòts* ; lo barbòt (pivòla a 7 punts) es lur emblème. Los Testerins son los *Testuts* o los *Gataminas*. Los de la Punta de l'Agulhon son los *Pirelons*, e los deu hons deu Bassin son los *Merdants* !

La permèira Calandreta de Gironda

Au començament èra l'associacion *A Noste qu'Èm*, menada per Francis Pédemay ; èra lo cercle bogés (deu País de Buc) de l'IEO girondin. En 1980, l'associacion avia un projèit de creacion d'una escòla mairala occitana s'inscrivent dens una campanha signada « *l'occitan dans la vie publique* », dont los responsables son

F. Pédemay, Jean-Claude Lestrille e J. Léglise. *A Noste qu'Èm*, d'auta part, prevei cors de lenga, assegurats per F. Pédemay e Nicole Léglise ; duas velhadas per trimèstre ; una bibliotèca tinguda per Jacques Plantey.

La *Calandreta Bogesa* es donc inaugurada lo 10 d'abriu 1982 ; se tròba au borgat deus Miquelòts, a la Tèsta. Resulta de l'« *aboutissement d'un combat d'idées mené par une poignée de jeunes dynamiques Testerines et Testerins qui ont résolument tourné le dos au passé* ». Nicole Léglise, Yves Bourgadeu e Paul Soubie ne'n son los regents. Adara, la calandreta a barrat sas pòrtas desempuï quauquas annadas.

Anuit : lo constat pessimiste de Halip Lartiga, professor a d'Audenja

Lo Sarmonèir – Quau es ton percors ?

Halip Lartiga – N'ensenhi pas mei lo gascon desempuï tres ans. L'opcion qu'a despereixut. Que soi adara professor d'istòria-geo, la mia dusau disciplina. Que passèi lo CAPES l'ann 2001 arrond 11 ans de tribalh en çò d'un agent immobilièr e com agent d'asseguranças.

LS – Quau imatge balhan los collegians ? Son interessats ?

HL – Los collegians qu'èrann chic nombrós e pas hòrt interessats. Que vienènn pramor l'occitan qu'èra cossiderat com ua disciplina aisida ond se podènn arrecaptar bonas nòtas xentz tribalhar tròp.

LS – Parlan de costuma d'“occitan”, çò que'n pensas ?

HL – Que pàrlann de çò qui'us ensénham. Parlèssim de gascon, de patoés, de girondin, que diserenn atau.

LS – Lo gascon suu Bassin sembla mens conservat qu'alhons en Gironda, i a quasi nada associacion ?

HL – Lo gascon deu Bassin qu'es quasi mòrt. La poblacion locau qu'es anegada peu monde vienuts d'enlòc mei. Que coneixi un solet gasconofone audengés, e que soi ací desempuï 7 ans. Ne sèi quitament pas s'es enqüèra viu. Que i a quauquas associacions mes que sonn susquetot ahars de folclòre e lo public qu'es majament vielh. Ne sèi pas tot aquò s'es positiu mes qu'es la vertat vertadèra.

Un atelièr de gascon a d'Audenja

L'ACPA (*Association pour la Culture populaire à Audenge*) hèi vèver la lenga gascona en País de Buc en dahòra de l'Educacion nacionala. En efèit, Laure Cadaux es la juna animatriça – divem díser l'ensenhaira ? – deus cors d'occitan qu'aquera associacion perpausa a d'Audenja.

L'origina de l'atelièr nos es explicada per Laure : "*l'associacion on hèi l'atelièr cercava mei o mens quauqu'un qui auré podut balhar cors d'occitan, pr'amor i a pas mau de personas que coneishen l'occitan et qui aiman aquò, mes sus Audenja, n'i avèva pas nat cors d'occitan*". Per l'intermediari de sa mair, Laure Cadaux a donc contactat lo president de l'ACPA e s'es escasuda a crear aquesta activitat, que coneishèva una demanda, petita mès existenta. Los interessats, adara una detzena, n'èran pas au debut qu'ancians professors o regents, mès i a chic de temps "*duas personas son arribadas : ua persona qui a a pauc près entre 40 e 45 ans e ua aute persona qui a, pensi, entre 23 et 26 ans*". I a los que sabèvan parlar l'occitan shens saber l'escriver, e vice versa, "*pensi qu'es per aquò qu'an volut tornar a l'occitan un còp retirats*".

Au començament, i a aujut una confrontacion damb las personas disent parlar patuàs e escrivent foneticament, mès l'animatriça a trobat un aspèct constructiu, qu'es lo fèit d'auger dus tipos d'occitan parlats – shens comptar las particularitats pròpas aus diferents parlars gascons –, pusque dus participants son originaris d'Òlt. Dens tots los cas, los atelièrs se hèsen en gascon, mès pas en parlar negue ni mèi en gascon deu nòrd Bassin, ... en gascon normalisat (donc meridionau) ! "*Sabi pas briga parlar lo gascon negue, es pas lo qu'èi après quan èri mei joena*" explica Laure Cadaux.

L'atelièr es axat sus l'escrit e l'orau a l'encòp : a l'aprentissatge de la grafia normalisada s'ajota la volentat de har participar las gents a l'orau au maximum ; los exercices son frem variats.

Parlem de la responsabla de l'atelièr. Son pair e sa gran-mair parlèvan lo gascon landés, amèi davant era. E "*com en avèvi ua hartèra de ne pas comprèner arren, èi volut aprèner l'occitan tà comprèner lo pair e la gran-mair e fin finala que soi estada presa peu virus occitan*" Per aprèner l'occitan, Laure a començat au collègi d'Audença damb Katy Bernard, apui se n'es anada au licèu de Pavilhac per contunhar damb Vincent Bédar e poder passar la lenga d'òc au bac. Après una licéncia de letras-occitan a l'Universitat Bordèu III, es actualament en master 2 estudas literàrias, e trabalha sus un memòri en rapòrt damb l'occitan.

Contunha de parlar en òc damb son pair, a còps, "*quan n'avem pas enveja que los autes pòscan comprèner*" ; amèi, dens sa familha, tot lo monde coneish lo "patuàs", qu'èsti lo de las Lanas o deu Tarn. Es "*un plasèr d'aver la possibilitat de poder tornar trobar la lenga deus ancians e deus ancians de ma familha ; que'm disi que fin finala, son pas totaument mòrts*". E per l'avenir ? "*A la debuta m'auré plan agradat d'estar institutòra dens escòlas bilingas, dab un CRPE, mes fin finala soi pas segura de voler har aquò ; l'ensenhament de l'occitan peas adultes m'agradaré hòrt mei*."

Laure Cadaux soetaré – nos en dobtam – qu'i aujussi mèi de manifestacions occitanas. Mès vei egau las causas rassegurada : "*per çò qui es de la lenga, i a autes cors suu Bassin, a Gujan-Mestràs per exemple [...] mes de tot biais i a cors d'occitan sus Bordèu tanben per l'iniciativa de l'IEO, donc fin finala quitament si l'occitan manca un chic suu Bassin, n'es pas luenh de nos*." Per conclúser, analisa : "*vedem que las gents s'interèssan de mei en mei a l'occitan pr'amor podem véder que i a escòlas bilingas que's dubren en Gironda peas pichons ! Donc es que i a de la demanda e i a de mei en mei d'iniciativa de la part deu Conselh regionau donc cau i créder*."

Gabrièu Balloux

Lo còp que ven : las ESPECIALITATS deu BASSIN.

Una expausicion redde completa

Actualament, las Archivas departamentalas de la Gironda aculhissen l'expausicion « *Gironda Occitana* ». Manescrits e obratges son presentats, acompanhats de vint panèus explicatius retraçant l'istòria de l'occitan en Gironda, sigue dètz siègles de presença. L'expausicion, devath la direccion de Louis Bergès, Patric Lavaud ne'n estent commissari, se tindrà a las Archivas dinc au 28 de heurèir, e serà itineranta a partir dau mes d'abriu.

Archivas departamentalas de la Gironda :
72-78 cors Balguerrie-Stuttenberg. www.archives.gironde.fr

ÒC MEDIEVAU. « *La confirmacion de totas nostras franquesas* »

« Johan, per la gracie de Diu, rey d'Anglaterra, senher d'Irlanda, dux de Normandia e de Guiaina, coms d'Anjou, aus senescaus, vescomtes, perbost e totz bailleus, fideus sotz, salut. Sapchatz nos aver autreiat, e, en las presentz cartas, aver confirmat deus ciptadans de Bordeu totas franquesas e franquas costumaz, lascaus Alionor, reina, maire nostra, ad etz aver autreyat, e, en sa quarta, ave confirmat. Per que volen e fermament comandam que li avantdeit ciptadan totas lurs franquess sian be e en patz, entegramentz e honorificablamens, aissi cum la rasonabla carta de Halionor, reina, maire nostra, laquau d'aqui an testimonieja, e defendem que aucuns contra las franquesas ad etz arasonablamentz autreiatas no enardiscan trebalhar. »

Aqueste tèxte istoric es la confirmacion deus privilègis deus Bordalés preu rèi Jan sens Tèrra, lo 18 de julhet 1199. Una reproduccion (cf. foto) se tròba sus la plaça Pèir Berland a Bordèu.

Los Caps Nègues, 100 % Sud-Gironda

Lo famós grope de musica vasadés existís desempui 2005. Los Caps Negues son encara valents après 150 concèrts, un CD « Identitat » e un CD/DVD « Cau mounde » Lur president, Dominique Lummeaux aliàs Xomin, nos los presenta :

Lo grope es vasut après un viatge en Irlanda dab amics per véser un mach de rugbí. Après l'irèia de tornar hèser la Sent-Patric e quauques adolescents de cincanta ans passat an tirat las guitarras, l'acordeon, lo pifre... Cantar en anglés èra tròp dificile, e qu'èi avut l'irèia de botar paraulas

en gascon per contar nòsta via de gèir, d'anèit, çò qu'àimam e n'àimam pas. Si au començament i avè musica d'outes e paraulas de nosautres, anèit n'i a sonque compausicions...

Dens aqueste grope n'í a quauques-uns qu'an dançat dab chancas aus pès ("Lous dé Bazats"). La filosofia deu grope es simpla : èster gascon en balhar bonur dab aquera lenga a través cançons originalas sus de musicas de tots stiles (ròck, pòp, reggae, merengue, fòlc...).

En conclusion : normalisée, pas normalisée, notre langue, occitane pour les puristes, restera pour moi le patois bazadais de ma grand-mère, car à l'école de la vie je n'ai entendu (et jamais vu écrit) que celui-là... Occitan, gascon, béarnais, je crois que c'est "être" et non "avoir" ; je dirai "faire" et moins "savoir", au final ça serait bien si ça voulait dire "partager à nouveau avec tout le monde", avec ceux qui le comprennent mais aussi les autres...

Lo bordeluche a l'aunor

Guy Suire, especialista dau parlar popular bordalés, a publicat un darrèir obratge, « *Pougnacs et Margagnes, dictionnaire définitif du bordeluche* » (Ed. Mollat, 265 p., 19 €) Lo bordeluche, en efèit, n'a pas dispareishut e se pòt entènder cada jorn aus Capus ; la recardèira *Nini des Capus*, per exemple, coneishuda daus mediàs locaux, lo practica correntament.

Totjorn la tradicionala dictada

A la sala Bastard de Barsac, dissabte 28 de genèir, èra organizada, coma cada annada dempús la creacion de la Calandreta, la tradicionala dictada occitana, on participan petits e grands.

Engan, èra un tèxte de Claudi Bellòc qu'èra estut causit (arunan, èra una cançon deus *Caps Negues*) e qu'estut lugit per Renaud Delisée, lo regent de la Calandreta : « ... *Los arrius, los putz, èran estarits. En daubuns indrets, se podèva travessar Garona a pè...* »

Los ganhants se signèvan Yvette e Louna preu nivèu 1, e Jean-Paul preu nivèu 2.

La desserada se perseguit per un bal animat preu grope *Les Semelles*, que prepausèren, amèi deus grans classics gascons e de la ronda de Carcin, quauquas danças bretonas, suedesas o encara bascas.

Tot aquò èra au profit de la Calandreta de Siron. Una desserada simpatica, hasèva sonque dòu de ne pas véser mèi de monde.

G. Balloux

Una segonda còca deus Rèis

Nos an hèit remercar que la recèpta de còca qu'avèvam balhada n'èra pas la d'a nòste ; vaquí donc una recèpta gascona, qu'es brioshada puslèu que non pas hulhetada. S'agís de la *còca bordalesa*.

Per sheis personas, fau 12 g de levadura de bolangèir, 10 cL de lèit, 300 g de haria, 75 g de sucre en podra, 1 sacòt de sucre vanilhat (se pòt remplaçar per 1 culheirada a sopa d'aiga de flor d'irangèir), 1 culheirada a cafè de sau, 1 eu, 1 mijòu, 100 g de burre, 60 g de fruits confits ; 1 mijòu per daurar ; per ornar la còca, 4 culheirada a sopa de cassonada, 6 cerisas confidas.

1. La velha, deslaidatz la levadura dens la lèit leugeirament adocida. Dens un saladèir, tamisatz la haria, ajotatz lo sucre, lo sucre vanilhat e la sau. Barrejatatz lo tot. Curatz un putz, ajotatz l'eu e lo mijòu. Versatz chic a chic la lèit adicionada de levadura. Quòra la pasta comença a se destacar de la gardala, incorporatz lo burre amodit. Prestissetz dinc a que vèni omogène. Caperatz d'un linge e dishatz levar una òra e mija.

2. Rompetz la pasta e dishatz-la possar 2 òras au refrigerador. Tornatz rómper la pasta, apui dishatz-la una nuit au refrigerador, caperada d'un film alimentari.

3. Picatz los fruits confits en trocicòts. Caperatz la placa de cuisson d'un papèir sulfurisat burrat. Prestissetz novèth còp la pasta per ne'n tirar l'èrt, apui incorporatz los fruits.

4. Suu plan de trabalh hariat, façonzatz la pasta en corona, per fin d'obtenir un trauc de 10 cm de diamètre au centre, apui dispausatz-la sus la placa de cuisson. Dishatz levar la corona dens un lòc doç pendent 1 òra.

5. Precauhatz vòste horn a 170 °C. Per daurar la pasta, deslaidatz lo mijòu dens 1 culheirada a sopa d'aiga. Damb un pincèu, badijonzatz la corona d'aqueste barrejalh. Saupicatz de cassonada, pui dispausatz a d'intervalles regulars las cerisas confidas picadas en dus.

6. Ahornatz per 15 minutas a 160 °C. Baishatz lo termostat a 150 °C. Perseguissetz la cuisson 10 minutas.

D'on vènen los noms de nòstas comunas ?

Diu i auger encara fòrt de gents que pensan que *Bordèu* significa « bòrn d'aiga »... Vam donc véser qualas pòden èster las vertadèiras rigadas deus noms de comunas de Gironda.

Aquesta setmana, vam gitar una ulhada suus noms d'origina gallò-romana.

D'abòrd, una prumèira vaga de colonizacion purament romana, au I^o siègle après J.-C., a balhat lo sufixe *-anum*, donc las terminasons en *-an*. Ne'n tròban una vintena en Gironda, dont per exemple *Avensan*, *Bautiran*, *Blanhan*, *Canejan*, *Cursan*, *Galhan*, *Gradinhan*, *Graian*, *lo Halhan*, *Linhan*, *Montussan*, *Naujan* (e *Postiac*), *lo Nisan*, *Ravalhan*, *lo Telhan*. Chau ! *Bugadan*, *Sossan(s)* o encara *Bossugan* an, eth, una origina occitana. *Lo Telhan* es una meishanta trencadura : es issu de fèit d'*Ortelius*.

Una segonda vaga, gallò-romana a queste còp, desvolopada aus II° e III° siègles, a balhat *-acum*, qu'a balhat los innombra- bles noms de lòc en *-ac*, mèi de 70 en Gironda. Per ne'n citar quauques-uns : *Arsac*, *Aubiac*, *Balisac*, *Barsac*, *Blanhac*, *Boliac*, *Cadaujac*, *Cadilhac*, *Cenac*, *Corpiac*, *Cubzac* (los *Ponts*, e *Sent Andriu de C.*), *Cussac*, *Danhac*, *Dardenac*, *Fronsac*, *Frontenac*, *Gajac*, *Genissac*, *Gresilhac*, *Guilhac*, *Hloirac* (*Floirac* e *Jau Dinhaç* e *H.*), *Ivrac*, *Julhac*, *Les-tiac*, *Listrac*, *Luganhac*, *Madirac*, *Mainac* (*Camblanas* e *M.*), *Martilhac*, *Merinhac*, *Naujac*, *Paulhac* (*Pavilhac*), *Podensac*, *Pompi-nhac*, *Preishac*, *Prenhac*, *Sadirac*, *Sauviac*, *Savinhaç*, *Solac*, *Sossac*, *Taiac*, *Vensac*...

Los noms de personas a l'origina d'aqueths toponimes son per exemple *Sabinus* per *Sauviac*, *Frontinus* per *Frontenac*, *Vivibus*

per *Biujac*... Encara un còp s'estujan faus amics : *Baulac* (*Bernòs-B.*) es issu de *vau lat* (vath larja).

Es amusant de constatar l'existença de doblèts tau coma *Blanhac* e *Blanhan*, *Naujac* e *Naujan*, *Cursac* (*Sent Seurin de C.*) e *Cursan*.

Enfin, fau saber que nombrosas son las comunas qu'an un nom remontant a l'Antiquitat, issu d'un nom de persona, mèsme se n'es pas acabat per *-an* o *-ac* :

Aurinha (*Aurinius*), *Auròs* (*Aurus*), *Bassens* (*Bassus*), *Cantòis* (*Cantosenus*), *Doleson* (*Oli-tius*), *Flaujagas* (*Flavius*), *Lenton* (*Lentus*), *Lètge* (*Laevius*), *Miòs* (*Minus*), *Parempuira* (*Empo-rius*), *Rions* (*Arius*), *St Estève de Lissa* (*Liccaeus*), *Talença* (*Talenteus*)...

G. Balloux

~ A SEGUIR ~

Un rendetz-vos per har lo punt

L'IEO 33, l'associacion Òc-Bi e la federacion girondina de las calandretas vos convidan, lo 1er de març a 19 òras, a una desserada suu tème "*l'occitan en Gironde : bilan et perspectives*", à l'Atenèu municipau, plaça Sent Cristòli a Bordèu. Aquò s'inscriu dens la dinamica de la jornada per las lengas de França deu 31 de març. Una taula ronda serà animada per Patric Lavaud, on seràn presents elegits augent participat au desvolopament de l'òc en Gironda : M. Meynard (Barsac), M. Fédieu (Cussac), M. Grosclaude (conselhèir regionau delegat a las lengas e culturas regionalas). Apui serà organisat un debat obèrt a tots. Enfin la desserada s'acabarà per un veire de l'amistat.

BRÈVAS E C^{IA}

BORDÈU. *Gric de Prat* – que n'es pas mèi a presentar ! – presentarà son spectacle *Bordèu* au *Théâtre du Pont Tournant* lo 19 de heurèir, de 16 a 17 òras. 20 € plen h prètz, 15 € prètz redusit. Res. 05.56.11.06.11, pont.tournant@gmail.com.

PELAGRUA. Lo tradicionau carnaval occitan se harà lo 30 de març.

LENGON & LA TRÈNA Lo grope folcloric *Lous Gueys Bignerouns* a enfin son site internèt : <http://folklorelangon33.e-monsite.com>
Per çò deu *Rondeau Bordelais* (la Trèna), trobaratz una videò d'aqueste grope mauconeishut sus : <http://www.dailymotion.com/rondeaubordelais#videoId=xajk7f>

Calandreta de la Dauna. RECRUTA un ensenhière en mairala (TPS-PS) per un remplaçament de congè maternitat, de heurèir a junh 2012, temps parciau (lo matin). Experiència damb los dròlles exigida, nivèu licença exigít, mestresa de l'occitan fòrtament soetada. Enviar CV e letra de motivacion a : calandreta.dauna@sfr.fr.

VERDELAIS. Una abitanta de Verdelaís, Lydie Balloux, a redigit un obratge sus l'istòria de la comuna, ric en fotografias, acompanhat de poesias en francés e en gascon. Son soet : lo véser editat per la commemoracion deus 900 ans de Verdelaís en... 2012 ! Contactada per un ostau d'edicions que demanda una participacion financèira quand los sutgèits son redde ponchuts, recèrca esponsòrs.

BORDÈU. N'obliditz pas la conferença deu 8 de heurèir, a las Archivas departamentalas, suu tème de la toponimia occitana (Bénédicte Fénie) ; e la deu 15 de heurèir suu tème de la tradicion orala (Patric Lavaud).

PESSAC. La bibliotèca occitana de l'IEO serà inaugurada lo dissabte 11 de heurèir a 10 òras 30, en presença de M. Jean-Jacques Benoît, maire de Pessac, e de M. Alain Rousset, president deu Conselh regionau d'Aquitania.

INSÒS. Dimeishe 5 de heurèir, la mèssa de la Sent Blase serà seguida per un bal gascon tradicionau animat per *Les Baladoucs*, de Casalís.

L'ESPARRA. Lo 18 de heurèir, a 17 h 30, la *Société Archéologique et Historique du Médoc* organisa una conferença intitolada « *Les engagements de P.-L. Berthaud (1899-1956), occitaniste medoquin.* » Lo conferencièr sarà Yan Lespoux, doctor en istòria e professor d'occitan, e la conferença se tindrà dens una sala dau licèu Odilon Redon.

Quand de la langua, un pòble
Qu'èst de l'occitan, un pòble
La cultura de la lenga
A l'occitan de la mèsa
Dau mèsa de la mèsa
Qu'èst de l'occitan, un pòble
Qu'èst de l'occitan, un pòble
A l'occitan de la mèsa
Dau mèsa de la mèsa

Un extrèit.

<http://p126.phpnet.org/aurendezvousdeslangues> :
expauscion interactiva sus las lengas d'Aquitania,
damb entrevistas videò d'especialistes.

SAVINHAC. Desserada contes gascons e musica tradicionala vasadesa (ripataulèra), a la sala de las hèstas, lo 18 de heurèir, a 20 òras 30.

FORRA-BORRA

Recèpta : *La sopa deu Bassin*

2 kg de merluç, 500 g de turras, 1 aunhon, 5-6 gòishas d'alh, erbòta, 1 mijòu, òli, vinagre, sau, pèbe.

Dens un grand paderon, botar 2 litres d'aiga. Ajotar las turras picadas en trocicòts, l'alh espochit, un chic d'erbòta, lo sau e lo pèbe. Har borir e deishar còier a huc doç pendent 1 òra. Dens una padèra, botar un chic d'òli e har passar a la padèra, pendent 5 minutas, l'aunhon talhucat prim. Esbugar grosseirament las turras, ajotar l'aunhon, 2 centilitres d'òli mèi lo merluç picat en dèrnas. Deishar còier 20 minutas. Au cap de la cuisson, i ajotar lo mijòu deslariat dens un chic de vinagreta. Bien barrejar e servir autanlèu.

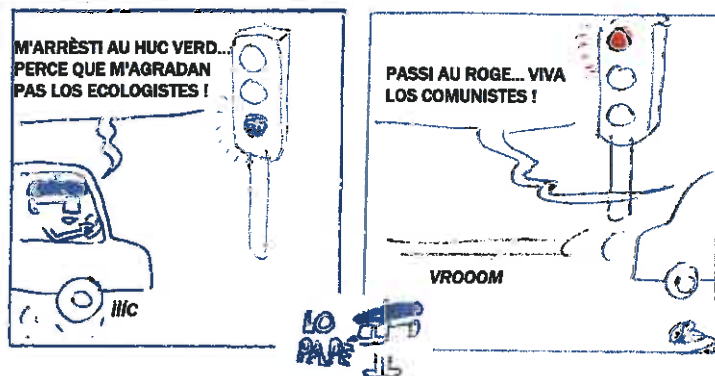
CANÇON : « *Un òme que ven de Bordèu...* »

Sus l'èr de « Cadet Rousselle »

Un òme que ven de Bordèu
M'a contat quauquarrés de nèu
Aqueth raujós de Buonaparte
Que dau mau jamèi ne s'escarta
S'es, s'es, s'es escapat, de l'isla on l'avèvan sacat !

Avèc aqueth rude Antecrist
Mon dròlle seré lèu conscrit
Ma hilha restaré gojata
E jo, sens nada pèira plata
De, de, hame e de mau, crebarí dens mon praube ostau !

Diu nos envièt, arunan
Un rèi bon coma lo bon pan
Las vinhas èran trabalhadas
Ganhavan de bonas jornadas
Las, las, las flors de lis encantavan nòste país !

Didedèirs

Quan i plau sus la candèla, i plau sus la garbèla.
Anèit heurèir, doman Candelèir, après-doman Sent-Blase.

Lo mòt deu jorn cohard / couhart

Aquò's lo nom gascon de la celèbra sharcuteria nomada *grenier médocain*. Sa region d'origina es entre Sent Estèfe e Sent Laurens. S'agís d'estomac de porc rotlat e aprestat emb de la sau, dau pèbre, de l'alh e d'autas saburas dont la compausicion es secreta ; es còit au cort-bolhon. Se degusta en talhas, sol o emb l'assièta medoquina. Una confrairia estut creada en 1994 per har la promocion dau produit.

An collaborat e/o son remerciats : Gabrièu Balloux, Laure Cadaux, Pèir Coussy, Halip Lartiga, Dominique Lummeaux, Régis Ventribout.

9 rue Kléber 33800 BORDEAUX
sarmoneir@laposte.net

**LO SARMONÈIR ven messadèir. Receberatz donc lo n° 7 lo 1er de març.
Per conéisher las datas deus evenaments en temps volut, pòdetz anar véser sus facebook !**